

A top-down view of a person's foot wearing a white sneaker with white laces and a cork sole. The foot is positioned on a floor with large, colorful, abstract geometric shapes in shades of purple, yellow, orange, red, and blue. The background is a dark blue curved shape that contains the text.

**Huomenta  
ja  
tervetuloa!**

**Kansalliset dialogit:  
"Yhdessä ja yksin"  
-dialogien  
yhteenvedo**

Avoim demokratia -verkosto,  
27.2. klo 9-11

# **Avoin demokratia -verkosto on kaikille aiheesta kiinnostuneille suunnattu yhteisö**

## **Verkoston tavoitteena on tukea**

- tiedonvälitystä ja hyvien käytäntöjen leviämistä,**
- osaamisen ja jaetun ymmärryksen kehittämistä,**
- tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelua ja**
- yhteiskunnallista keskustelua verkoston aihepiireistä.**

Tutkijat Elina Henttonen, Kai Alhanen ja Janne Kareinen:

## **KANSALLISTEN DIALOGIEN YHTEENVETORAPORTIN JULKAISUTILAISUUS**

*Syyskaudella 2023 Kansallisissa dialogeissa keskusteltiin aiheesta "Yhdessä ja yksin". Ympäri Suomea järjestetyissä 68 dialogissa rakennettiin aikalaiskuvaa yhteisöistä ja kohtaamisista nykyhetken Suomessa.*

*Elina, Kai ja Janne esittelevät tuloksia.*



# Katju Holkeri

finanssineuvos, yksikönpäällikkö, valtiovarainministeriö



# Yhdessä ja yksin

## Syksyn 2023 kansallisten dialogien yhteenveto

Elina Henttonen (Valtaamo Oy)  
Kai Alhanen ja Janne Kareinen (DialogiAkatemia, Aretai Oy)

27.2.2024



# Kansallisilla dialogeilla on kaksi keskeistä tavoitetta:

1. Tarjota kansalaisille mahdollisuuksia kokoontua yhteen ja keskustella tärkeistä aiheista rakentavasti ja avoimesti
2. Luoda osallistujien kokemusten kautta julkishallintoa ja muita toimijoita hyödyttävää ymmärrystä ja ajankohtaista tilannekuvaa erilaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä, haasteista ja mahdollisuuksista.

# 68

Keskustelua

---

# 650

Keskustelijaa

---

Keskustelijoiden ikä:

koululaisista  
80-vuotiaisiin

---

Keskusteluja pidettiin

# 4

 kielellä

suomi, englanti, venäjä ja viro

- Miten ihmiset hahmottavat sosiaalisten sidosten merkitystä omassa elämässään?
- Millainen merkitys ihmisille on erilaisilla yhteisöillä?
- Millaisia ovat suomalaisten yhteisöjen kipupisteet ja elämäntilanteet, joissa ihmiset ovat vaarassa pudota yhteisöjen ulkopuolelle?

## Yhdessä

Perhe, ystävät ja naapurusto  
Kasvatus- ja kouluuyhteisöt  
Työpaikat  
Vapaa-ajan yhteisöt  
Julkiset palvelut  
Kansakunta

## Yksin

Nuorten itsenäistyminen  
Eläköityminen  
Maahan muuttaminen  
Vammaisten osallisuus  
Yksinäiset



# Johtopäätös 1

Elämme aikaa, jossa etenkin digitalisaatio, hybridityö, erilaiset kriisit ja julkisten palveluiden uudelleenorganisointi vaikuttavat tapoihimme kohdata toisiamme ja toimia yhteisöinä.

Tämän rinnalla meillä on yhä enemmän poliittisia ja yhteiskunnallisia haasteita, jotka jakavat ihmisiä leireihin.

Ihmiset kokevat, ettemme ole pitäneet yhteisöistämme riittävästi huolta, jonka seurauksena monet yhteisöt ovat vaarassa rapautua.

## Johtopäätös 2

Dialogit tekevät näkyväksi erilaisia elämänkaaren vaihteita, joissa kuka tahansa voi kokea vaikeaksi kiinnittyä uusiin yhteisöihin.

Samalla on havaittavissa suurta ihmisjoukkoa koskevaa pysyvää ja kasautuvaa yksinäisyyttä.

Mitä enemmän yhteisöt rapautuvat, sitä voimakkaammin se iskee juuri haavoittuvimmissa elämäntilanteissa eläviin ihmisiin.

Yhteisöjen rapautuminen heikentää sekä yksilöiden että yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

## Johtopäätös 3

Tarvitsemme laajaa kulttuurinmuutosta, jossa yhteisöihin kiinnitetään huomiota, niihin panostetaan ja niitä johdetaan tietoisesti.

Tällainen muutos edellyttää *yhteisötoimijuutta*, eli ymmärrystä, kyvykkyyttä ja halua yhteisöjen rakentamiseen ja johtamiseen.

Myös julkisella vallalla ja palveluilla voi olla nykyistä vahvempi rooli yhteisöllisyyden tukijana ja mahdollistajana, sekä hedelmällisen maaperän muokkaajana kansalaisten omaehtoiselle yhteisötoimijuudelle.



# Missä tuloksia hyödynnetään?

**Ira Alanko**

neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö



# Keskustellaan!

- Mitä ajatuksia Kansallisten dialogien tulokset ja johtopäätökset sinussa herättävät?
- Miten näet itsesi yhteisöjen rakentajana omassa työssäsi ja elämässäsi?

# Kiitos, kun olet mukana Avoin demokratia -verkostossa!



Seuraa ajankohtaisia: [www.avoinhallinto.fi/verkostot/avoindemokratiaverkosto/](http://www.avoinhallinto.fi/verkostot/avoindemokratiaverkosto/)

Ota yhteyttä, ehdota aiheita: [avoinhallinto@gov.fi](mailto:avoinhallinto@gov.fi)



# Verkoston Neuvonantajat

- Katju Holkeri, valtiovarainministeriö, @gov.fi
- Markku Mölläri, valtiovarainministeriö, @gov.fi
- Pirjo Tulikukka, Helsingin kaupunginosayhdistykset Helka ry, @helka.net
- Maija Faehnle, Suomen ympäristökeskus, @syke.fi
- Katja Repo, Tuusulan kunta, @tuusula.fi
- Jarkko Laaksonen ja Johanna Seppälä, @helsinki.fi
- Mikko Lehtonen, oikeusministeriö, @gov.fi
- Merja Niemelä, Oulun kaupunki, Merja.1.Niemela[@]ouka.fi
- Pauliina Pussinen, valtiovarainministeriö, @gov.fi